

andre Punkter kunne moralisere noget ved Hjælp af Toldloven, at vi godt kunne fordyre en Del af de Varer, som komme ind under Begrebet Lüksus, thi Følgen deraf kunde maaste blive, at der blev en noget større Forskel mellem Arbejderne og de andre Samfundsklasser. Jeg husker, at for ikke saa mange Aar siden rettede en Mand noget, han kaldte et alvorligt Ord, til Arbejderne, hvori han anbefalede dem at anskaffe sig en egen Uniform, altsaa at optage Moden efter de franske Arbejdere, der bruge Bluse, naar de gaa paa Arbejde. Denne Mand syntes ikke om, at Arbejderne vare lige saa velklædte som andre Samfundsklasser, og han kunde ikke forstaa, at Arbejderen sætter Pris paa, naar han spaserer om Søndagen med sin Familie, at være lige saa velklædt som andre Samfundsborgere. Der er maaste dem, som mene, at det af disse Grunde kan være rigtigt at have en Lüksustold, idet de finde, at der ikke er Mening i, at Arbejderne skulle have Adgang til saadanne Nydelser, som ikke ere strengt nødvendige. Særlig har i denne Henseende Brændevinen altid været et yndet Statteobjekt, som de forsvare netop med moralske Grunde. Men den er ganske vist et i allerhøjeste Grad uretfærdigt Statteobjekt, idet alene en saa ringe Nydelse som $\frac{1}{2}$ Bøgl Brændevin om Dagen for en Arbejder vil bringe hans Skat paa dette Omraade op til en Snes Kroner om Aaret. (En Stemme: Mere.) Ja, eller mere. Naar man saa tænker paa, at den samme Mand maaste ikke har mere end 3—400 Kr. om Aaret, vil man se, hvilken kolossal Procent af Indtægten denne Skat bliver, og man vil dog ikke kunne vove at paastaa, at denne Mand er en Drukkenbolt eller en Mand, som her tillader sig en Lüksus, han meget godt kunde undvære. Det kan godt være, at han kan udføre sit Arbejde lige saa godt, selv om han ikke drikker denne $\frac{1}{2}$ Bøgl Snaps i Løbet af Dagen, det skal jeg i denne Forbindelse ikke indlade mig paa at bestride, men jeg føler mig overbevist om, at alle med mig ville erkende, at man ikke kan rette nogen Bestyldning for Fylderi og Overdaadighed mod denne Mand. Jeg synes, at man allerede af den Grund, at det er en uretfærdig Bestatning, maa være en Modstander af det Forslag, Regeringen her har forelagt, og det glædede mig da ogsaa at høre det ærede Medlem for Køge (Alberti) forleden Aften saa stærkt og bestemt tage Afstand fra dette Forslag.

Jeg skal tilføje endnu et Par Bemærkninger om de Betsignelser, som man i Reglen mener at skulle opnaa ved at gøre Spiritus vanstelig tilgængelig og ved at gøre det

meget dyrt. Ved at gøre det vanstelig tilgængeligt ved Siden af, at man har gjort det meget dyrt, har man i vore Nabolande ganske vist naaet at faa Forbruget noget ned, man har derimod ikke været i Stand til at faa fjernet alle de Ulemper, der følge af, at man gør en Ting vanstelig tilgængelig og derved fremkæfter en Gaaen ad Dagdøre og en overdreven Nydelse til visse Tider, hvor Afgangen til Tingene er multig. Det er jo saaledes i Sverige og for en Del ogsaa i Norge, at man kun kan købe til visse Tider og visse bestemte Kvanta Spiritus paa en Gang, og de ere meget dyre. Dette har til Følge, at man, da man f. Eks. ikke kan faa Spiritus om Søndagen, køber ind i større Kvanta om Tordagen og nyder til Overmaal eller vælger en anden Dag dertil. Naar man som jeg har Vælsighed til at følge den svenske Presse hver Dag, vil man se, at der ikke gaar en eneste Dag, uden at man i Bladene læser om de Doptøjer og de Slagsmaal med blodigt Udfald, hvor det mange Gange drejer sig om Liv og Lemmer, der er en Følge af „Smugtkogeriet“ og den overdrevne Brændevinsnydelse, og det til Trods for, at man baade har den høje Skat og den vanstelige Adgang, det berømte Gøteborgssystem. Jeg kan sige af Selvsyn, at jeg ikke har set vore Drifkeri end i selve Gøteborg, den By, hvorefter Systemet har sit Navn. Alt dette ere vi heldigvis fri for her, fordi man her kan faa sig en Snaps, naar man trænger til den. Her bliver man ikke som derovre ligefrem tvunget ind paa Fyldebrifkeri, fordi man ikke kan købe sig $\frac{1}{2}$ Bøgl, men skal være tvungen til at købe et Par Potter ad Gangen, hvorved der selvfølgelig bliver langt større Fristelse til at drikke en stor Mængde med det samme. Jeg er temmelig overbevist om, at vi kunne prise den endnu forholdsvis lette Adgang til at faa sig en Snaps i Forbindelse med vor Befolknings funde Sands for, at vi slet ikke kende de Ulemper ved Spiritusdrifningen, som de kende i vore Nabolande. Deri har ganske sikkert den saakaldte Afholdsbevægelse haft sin Del, men jeg er ogsaa sikker paa, at der er en anden Bevægelse, som har haft en ligesaa væsentlig Del deri, nemlig Arbejdernes Organisationsbestræbelser. Ved selve den Omstændighed, at Arbejderne have stillet sig et større og højere Maal, organiseret sig og stillet deres Krav op, have de tillige erkendt, at der kunde rettes Fordringer til dem, at de havde en Ære som Klasse, som Personer at forsvare, og det har i høj Grad bidraget til at fjerne det Fylderi, der tidligere maaste desværre har været den eneste Fornøjelse for store Dele af Befolkningen. Men jeg